

DAŽNESNIŲ SINONIMŲ SĄRAŠAS

Rašant tekstus lengvai suprantama kalba patariama vartoti dažnus žodžius, o retesnių – vengti. Reti žodžiai paprastai turi sinonimų, kurie lietuvių kalboje vartojami dažniau.

Pateikiame abėcėlinį retesnių žodžių sąrašą su jų reikšmę atitinkančiais dažnesniais lietuvių kalbos žodžiais. Prie kiekvienos sinonimų poros pateikiame ir pavyzdį, kaip sakinyje su retesniu žodžiu gali būti pakeistas, vartojant dažnesnį jo atitikmenį.

Rettesnis žodis	Dažnesnis žodis	Pavyzdys
apdaras	drabužiai	<i>Klaipėdiečių apdarai buvo tamsesni. → Klaipėdiečių drabužiai buvo tamsesni.</i>
apmaudu	liūdna	<i>Visai grupei buvo apmaudu. → Visai grupei buvo liūdna.</i>
apstu	daug	<i>Laikraštyje apstu informacijos. → Laikraštyje daug informacijos.</i>
atsigręžti	atsisukti	<i>Moteris atsigręžė į duris. → Moteris atsisuko į duris.</i>
baimintis	bijoti	<i>Žmonės baiminasi nelaimių. → Žmonės bijo nelaimių.</i>
bei	ir	<i>Jie turi dukrą bei sūnų. → Jie turi dukrą ir sūnų.</i>
bičiulis	draugas	<i>Jis yra mano geras bičiulis. → Jis yra mano geras draugas.</i>
dailus	gražus	<i>Parodoje pamatėme dailų paveikslą. → Parodoje pamatėme gražų paveikslą.</i>
gardus	skanus	<i>Perskaitykite gardaus pyrago receptą. → Perskaitykite skanaus pyrago receptą.</i>
greta	prie	<i>Jonas atsisėdo greta draugo. → Jonas atsisėdo prie draugo.</i>
gudrus	protingas	<i>Du broliai buvo gudrūs. → Du broliai buvo protingi.</i>
imtis	pradėti	<i>Žmonės ėmėsi rinkti parašus. → Žmonės pradėjo rinkti parašus.</i>
įniršti	supykti	<i>Politikas įniršo dėl tokio klausimo. → Politikas supyko dėl tokio klausimo.</i>

įsakyti	liepti	<i>Vadovai įsakė darbuotojams dirbti namuose. → Vadovai liepė darbuotojams dirbti namuose.</i>
įsiutinti	supykdyti	<i>Teisėjų darbas įsiutino sportininkus. → Teisėjų darbas supykė sportininkus.</i>
iškilingas	šventiškas	<i>Rotušėje įvyko iškilingas vakaras. → Rotušėje įvyko šventiškas vakaras.</i>
išsišnirpšti	išsipūsti	<i>Parodysime, kaip tinkamai išsišnirpšti nosį. → Parodysime, kaip tinkamai išsipūsti nosį.</i>
ištverti	išgyventi	<i>Žmonės ištverė sunkų laiką. → Žmonės išgyveno sunkų laiką.</i>
įtakingas	svarbus	<i>Jis buvo įtakingas žmogus. → Jis buvo svarbus žmogus.</i>
jog	kad	<i>Žinome, jog tai svarbu. → Žinome, kad tai svarbu.</i>
klasta	apgaulė	<i>Žmonės suprato klastą. → Žmonės suprato apgaulę.</i>
klestintis	sėkmingas	<i>Šis verslas yra klestintis. → Šis verslas yra sėkmingas.</i>
kraupus	baisus	<i>Įvyko kraupi nelaimė. → Įvyko baisi nelaimė.</i>
lūkuriuoti	laukti	<i>Vyras lūkuriuoja prie stalo. → Vyras laukia prie stalo.</i>
liaupsinti	girti	<i>Klausytojai liaupsina jos dainas. → Klausytojai giria jos dainas.</i>

liautis	baigti	<i>Liovėsi lyti. → Baigė lyti.</i>
menkai	mažai	<i>Šie vaistai menkai padeda žmonėms sveikti. → Šie vaistai mažai padeda žmonėms sveikti.</i>
neapsakomai	labai	<i>Namas buvo neapsakomai didelis. → Namas buvo labai didelis.</i>
negaluoti	sirgti	<i>Jeigu negaluoja, būkite namuose. → Jeigu sergate, būkite namuose.</i>
nepriekaištingas	puikus	<i>Mokinių darbai buvo nepriekaištingi. → Mokinių darbai buvo puikūs.</i>
nuogąstauti	nerimauti	<i>Miestiečiai nuogąstauja dėl paukščių. → Miestiečiai nerimauja dėl paukščių.</i>
pajėgti	galėti	<i>Gamykla pajėgia dirbti ir su mažiau darbuotojų. → Gamykla gali dirbti ir su mažiau darbuotojų.</i>
palaipsniui	po truputį	<i>Kainos palaipsniui didėja. → Kainos po truputį didėja.</i>
pasamdyti	įdarbinti	<i>Įmonė pasamdė naują darbuotoją. → Įmonė įdarbino naują darbuotoją.</i>
pasigesti	trūkti	<i>Klientai parduotuvėje pasigedo švaros. → Klientams parduotuvėje trūko švaros.</i>
pašlyti	pablogėti	<i>Mūsų draugo sveikata pašlijo. → Mūsų draugo sveikata pablogėjo.</i>
pažeisti	sugadinti	<i>Vaistų pakuotė buvo pažeista. → Vaistų pakuotė buvo sugadinta.</i>
permaina	pokytis	<i>Mieste prasidėjo permainos. → Mieste prasidėjo pokyčiai.</i>
pralobti	praturtėti	<i>Verslininkai greitai pralobo. → Verslininkai greitai praturtėjo.</i>

priblokšti	nustebinti	<i>Jį pribloškė toks atsakymas. → Jį nustebino toks atsakymas.</i>
puoselėti	saugoti	<i>Lietuviai puoselėja tradicijas. → Lietuviai saugo tradicijas.</i>
regėti	matyti	<i>Jis pirmą kartą regėjo didelį miestą. → Jis pirmą kartą matė didelį miestą.</i>
reginys	vaizdas	<i>Tai buvo ypatingas gamtos reginys. → Tai buvo ypatingas gamtos vaizdas.</i>
šėlti	linksmintis	<i>Šeštadienį mieste šėlo studentai. → Šeštadienį mieste linksminosi studentai.</i>
šmaikštus	juokingas	<i>Rašytoja papasakojo šmaikščių istoriją. → Rašytoja papasakojo juokingą istoriją.</i>
spartus	greitas	<i>Televizija sparčiai keičiasi. → Televizija greitai keičiasi.</i>
sprukti	pabėgti	<i>Vyras paspruko iš ligoninės. → Vyras pabėgo iš ligoninės.</i>
stigti	trūkti	<i>Žiemą paukščiams stinga maisto. → Žiemą paukščiams trūksta maisto.</i>
stokoti	trūkti	<i>Upės stokoja vandens. → Upėse trūksta vandens.</i>
tausoti	saugoti	<i>Mums reikia tausoti ir stiprinti sveikatą. → Mums reikia saugoti ir stiprinti sveikatą.</i>
trokšti	norėti	<i>Jie trokšta būti pirmi. → Jie nori būti pirmi.</i>
uolus	darbštus	<i>Šioje mokykloje mokosi uolūs vaikai. → Šioje mokykloje mokosi darbštūs mokiniai.</i>

Parengė: Justina Bružaitė-Liseckienė, Inga Daraškienė (Vilniaus universiteto Taikomosios kalbotyros institutas)

Sąrašas parengtas projekto „Lengvai suprantamos kalbos populiarinimas socialinei įtraukčiai skatinti (Promoting Easy-to-Read Language for Social Inclusion – **PERLSI**)“ metu.

Projekto numeris: 2020-1-LV01-KA204-077527

Projektas vykdytas nuo 2020-10-01 iki 2022-10-01

Projekto partneriai:

Latvijos universiteto Taikomosios kalbotyros centras (Latvija), „The Easy-to-Read Agency“ (Latvija), „Zavod RISA“ (RISA Institutas, Bendrojo, funkcinio ir kultūrinio raštingumo centras, Slovėnija), Informacijos kaupimo ir sklaidos centras (IKSC, Lietuva), Vilniaus universiteto Taikomosios kalbotyros institutas

Sąrašą galite naudoti pagal „Creative Commons“ Priskyrimo-Nekomercinio naudojimo Viešąją licenciją:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.lt>